

राज्यातील महानगरपालिकांचे आर्थिक  
सक्षमीकरण करण्याच्या अनुषंगाने  
उपाययोजना सुचविण्यासाठी तज्ञ समिती  
गठीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन  
नगर विकास विभाग  
शासन निर्णय क्रमांक संकीर्ण-२०२२/प्र.क्र.२६१/नवि-३३  
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२  
दिनांक : ०९ जानेवारी, २०२३

**प्रस्तावना :-**

राज्यातील सुमारे ५० टक्के लोकसंख्या नागरी भागात राहत असून राज्यात २८ महानगरपालिका व ४०० पेक्षा अधिक नगरपालिका / नगरपंचायती या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांनमार्फत नागरीकांना नागरी सोयी सुविधा पुरविण्यात येतात. सदर सुविधा अधिक प्रभावीपणे पुरविणे शक्य व्हावे म्हणून या नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे आर्थिकदृष्ट्या सक्षमीकरण करणे अत्यंत महत्वाचे ठरत आहे. त्याचप्रमाणे दिनांक १५ ते १७ जून, २०२२ दरम्यान धर्मशाळा, हिमाचल प्रदेश येथे मुख्य सचिवांच्या राष्ट्रीय स्तरावरील आयोजित परिषदेत देखील देशभरातील नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांचे आर्थिक सक्षमीकरण करण्याकरीता उपाययोजना कराव्यात अशा सूचना देण्यात आल्या आहेत. त्यानुषंगाने उपाययोजना सुचविण्यासाठी राज्यस्तरीय समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती, त्याबाबत शासनाने पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे.

**शासन निर्णय :-**

०१. राज्यातील महानगरपालिकांचे आर्थिकदृष्ट्या सक्षमीकरण करण्याच्या दृष्टीने उपाययोजना सुचविण्यासाठी पुढील प्रमाणे राज्यस्तरीय समिती गठीत करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	सदस्य	पदनाम
१	प्रधान सचिव (नगर विकास विभाग, नवि-२)	अध्यक्ष
२	सचिव (वित्तीय सुधारणा, वित्त विभाग)	सदस्य
३	आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका	सदस्य
४	आयुक्त, औरंगाबाद महानगरपालिका	सदस्य
५	आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका	सदस्य
६	उप सचिव, नगर विकास विभाग	सदस्य
७	आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासक संचालनालय, नवी मुंबई	सदस्य सचिव

०२. सदर समितीच्या बैठकीसाठी उपरोक्त सदस्यांशिवाय आवश्यकतेनुसार इतर तज्ञ सदस्यांना आमंत्रित करण्याची मुभा समितीस असेल.

०३. सदर समितीची कार्यक्षमता खालील प्रमाणे राहिल.

अ. राज्यात एकूण २८ महानगरपालिका असून त्यापैकी आर्थिकदृष्ट्या कमी उत्पन्न असलेल्या महानगरपालिकांच्या कमी उत्पन्नाची त्याबाबतची नेमकी कारणे शोधून त्यावर उपाययोजना

सूचविणे तसेच, या महानगरपालिकांचे आर्थिक सक्षमीकरण करण्यासाठी विविध उपाययोजना सूचविणे.

आ.केंद्र शासनाने किमान आधारभूत दर (Minimum floor Rate) निश्चित करून कर प्रणाली लागू करण्याबाबत दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना, नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांमधील मानधनावरील/ कंत्राटी कर्मचाऱ्यांना (Non Salaried Employees) वेतनासाठी व्यवसाय कर वर्ग करणे, घरपट्टीद्वारे जी.डी.पी. च्या १ % पर्यंत उत्पन्न वाढविणे, नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थाना खुल्या बाजारातून तसेच म्युनिसिपल बॉण्ड्स इ. माध्यमातून कर्ज उभारणे, विविध प्रकल्प पी.पी.पी. तत्वावर हाती घेणे आणि राज्य वित्त आयोगाने केलेल्या शिफारशी विचारात घेऊन महापालिकांचे उत्पन्न वाढविण्यासाठी ठोस उपाययोजना सूचविणे.

०४. सदर समितीने आपला अहवाल दोन महिन्यात शासनास सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या [www.maharashtra.gov.in](http://www.maharashtra.gov.in) या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०१०९१८२४३५४६२५ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(श्रीकांत आंडगे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मुख्यमंत्री यांचे अपर मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
२. मा.मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग यांचे स्वीय सहायक.
४. प्रधान सचिव, वित्त विभाग (वित्तीय सुधारणा) यांचे स्वीय सहायक.
५. प्रधान सचिव, नगर विकास विभाग (२) यांचे स्वीय सहायक.
६. आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई.
७. आयुक्त, ठाणे महानगरपालिका
८. आयुक्त, औरंगाबाद महानगरपालिका
९. आयुक्त, नागपूर महानगरपालिका
१०. निवडनस्ती, नवि-३३.